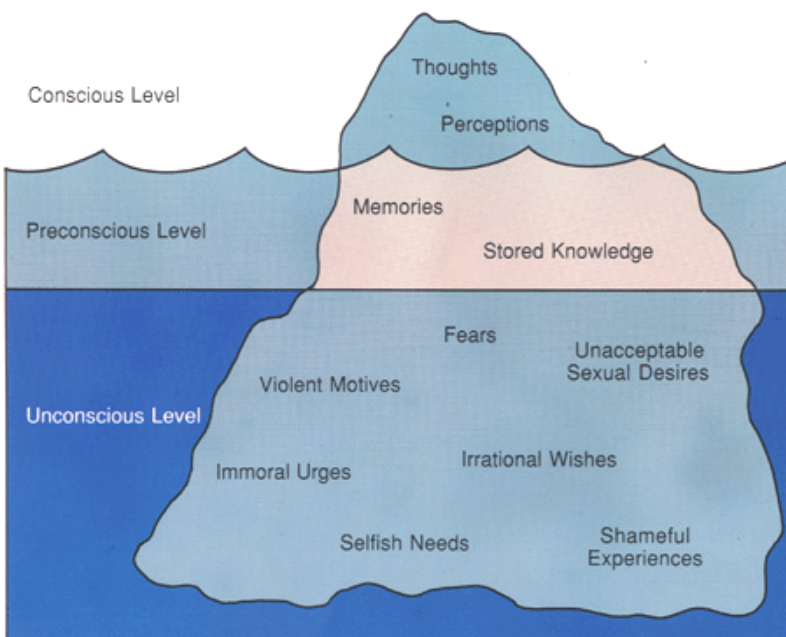

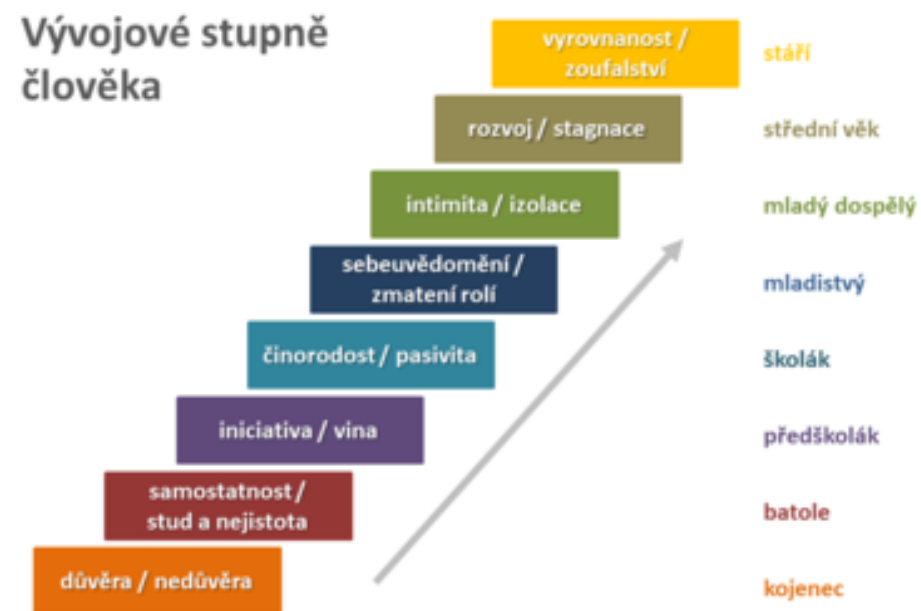
TMSP

Psychoanalytické směry – Freud, Jung, Erikson

PERS 5 Freud's View of the Human Mind: The Mental Iceberg

- Archetypy
- Stařec – muž
- Žena
- Persona
- Stín

Podvědo mí ID a superego

Ukládání traumat:

Být hodné dítě

Výchovné modely – traumatizující

Zlobit – jinak nic neznamenam, nevšimnou si mě

Jak se mnou vychovávající osoby mluvily

Jak se ke mně chovaly

Vědomí - ego

To co prožíváme vědomě

Znalost běžných norem společnosti

Reagují na aktuální stav

Chybí proaktivní směr

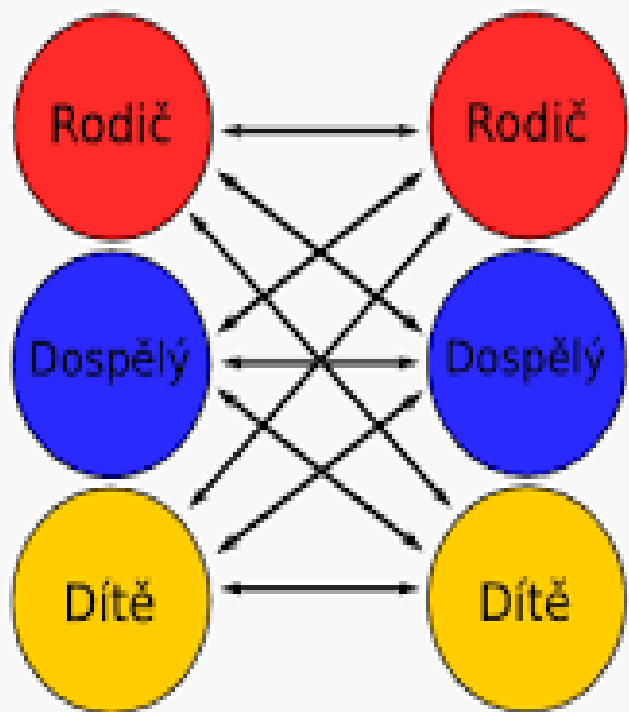
Nadvědomí - superego

- Životní hodnoty
- Život na dávkách je smyslem – nevím si s sebou rady
- Hledání vlastní hodnoty – i přes zlobení (etiketizace)
- Splnit očekávání

Životní styl

- Na základě těchto tří modelů žiju život
- Vybírám si partnera
- Chovám se tak sám k sobě:
 - Umět si odpustit (archetyp démona)
 - přijmout seberozvoj – archetyp ženy, starce

Humanistické směry – psyché, duše

Berne - hry

Rogers – mám potenciál změny

Osobnost je stále v procesu změny

Harris

Já nejsem OK – ty jsi OK

Já jsem ok – ty nejsi ok

Já nejsem OK – ty nejsi OK

Já jsem OK – ty jsi OK

Přístup orientovaný na klienta – systemický přístup

Přístup zaměřený na
řešení

Dle Úlehly – se jedná
o ucelený model, má
specifický způsob
myšlení

základem je osoba
sociálního
pracovníka a jeho
konání

Radikální konstruktivismus

- Svět, který prožíváme, a který prezentujeme, je jen naším světem
- V kontaktu s druhými, tento náš svět upevňujeme a sladujeme – zřídka měníme, spíše jen korigujeme, nebo utíkáme
- Prostředí jak jej vnímáme, je naší myšlenkou
- Základní úkol – přijmout, že naše prezentace světa (problému), je jen naším pohledem, jedním z mnoha možný
- Jazyk je hlavním konstruktem naší reality – lingvistika pacienta

Sociální pracovník z pohledu systemiky

- Je důležitější se učit, než lpět na již dosažených znalostech
- Osobní zkušenost je více, než všeobecně uznávané informace
- Sociální pracovník, hledá dialog mezi normami společnosti a přáním klienta
- Reflektuje svou pozici – přebírá role – učitel, rodič, dítě, nebo je dospělý?

Systemický rozhovor - Úlehla

- Příprava – před samotným setkáním
- Malý rozhovor – small talk, otevření, pocit důvěry
- Dojednávání – co může pracovník nabídnout, co chce klient
- Ukončení
- Příprava na další jednání

Small talk

- Co vás přivádí, jak se máte, co se vám od minule podařilo (i nepatrné posuny)
- Zakázka - Co by jste si rád odnesl, co by se mělo stát, aby jste byl spokojen
- Kdo vám v tom může pomoci

Stanovení cíle

- Významný pro klienta
- Raději více malých, než jeden velký a složitý
- Popisují konkrétní chování
- Popisují to co klient chce, než to co nechce
- Pojednávají o začátku něčeho nového
- Realistický – „cíl nebudu již nikdy pít“ může spíše přinést zklamání
- Dosažen na základě klientova úsilí, které je sociálním pracovníkem oprávněně oceněno.

Základní systemické postoje, hodnoty a dovednosti

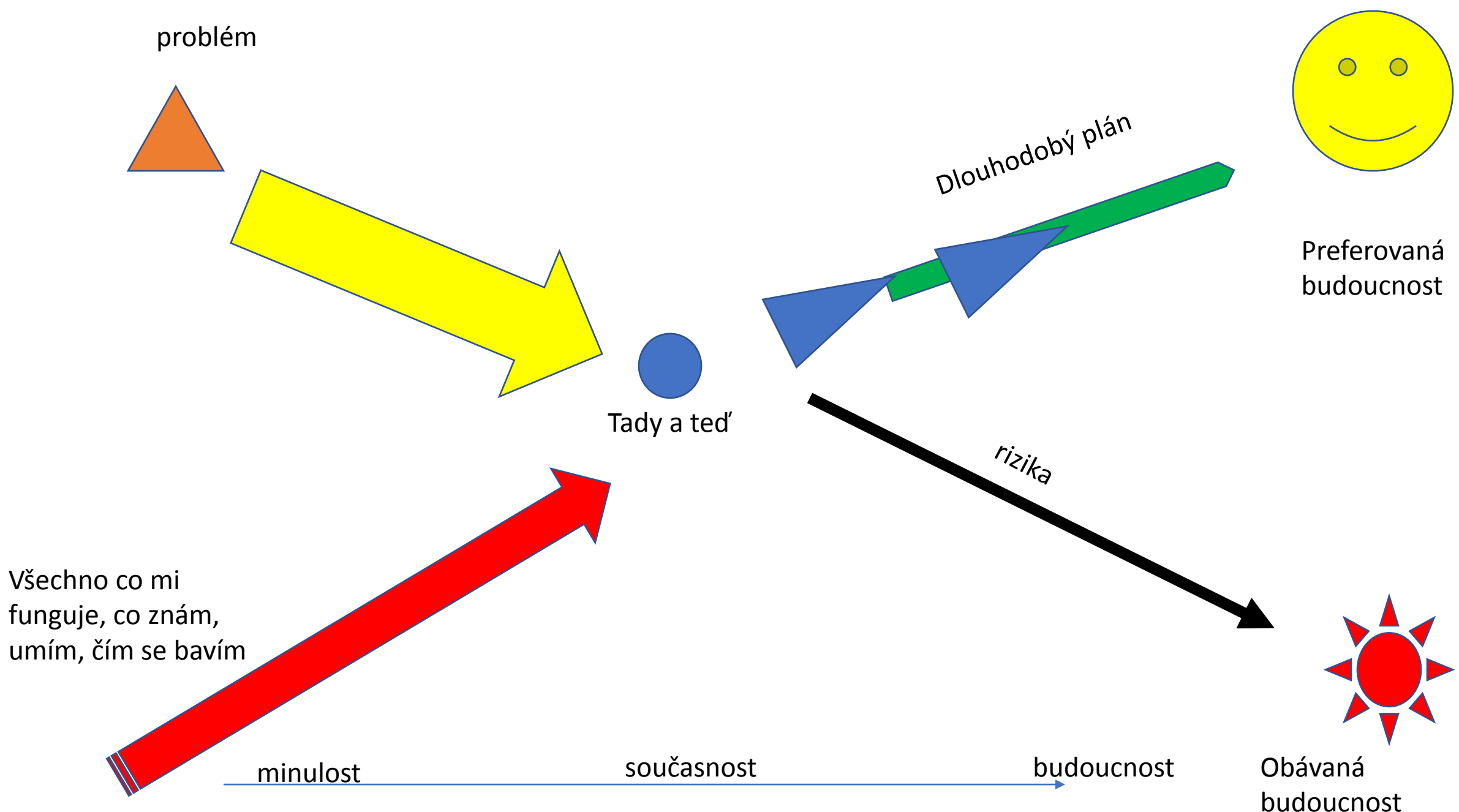
- Být nakažlivě zvědavý
- Postarat se o svůj i klientův pocit bezpečí
- Ocenění, potvrzení a zplnomocnění klienta
- Podněcovat proces změny

Změna probíhá

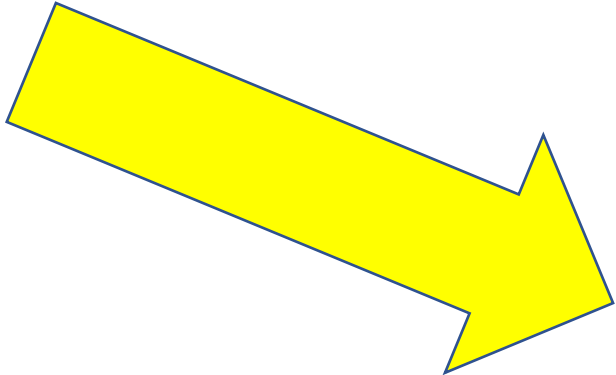
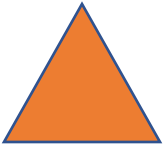
- Na úrovni emocí
- Na úrovni jednání
- Na chování druhých – jak pozná vaše okolí, že se děje změna

Úkoly sociálního pracovníka - pomáhat

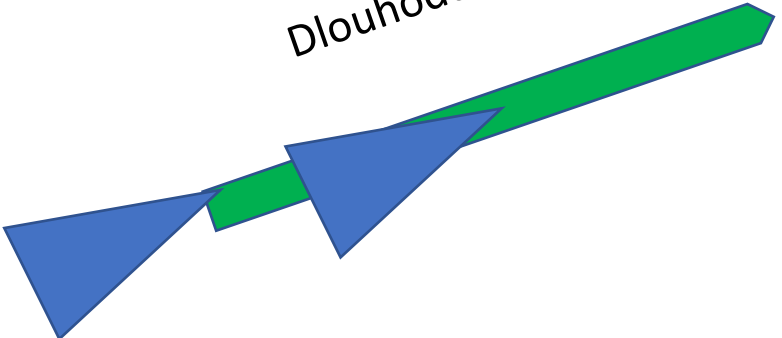
- lidem v reflexi sebe sama
- v odhalování významů, které pro ně prožívaná situace může mít
- chápat i to, jak jejich interpretace světa a zkušeností na ně zpětně působí

problém

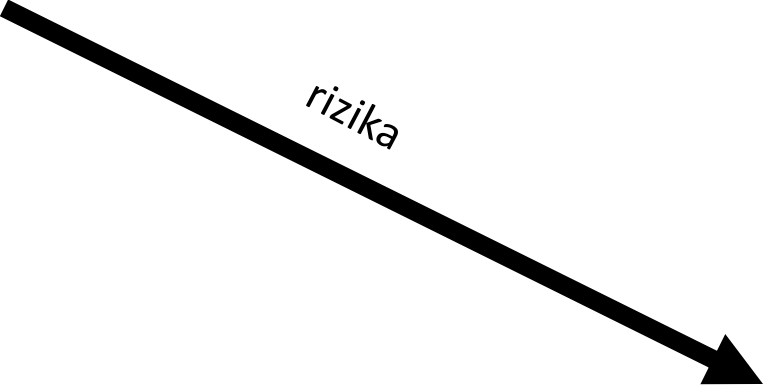
Tady a teď

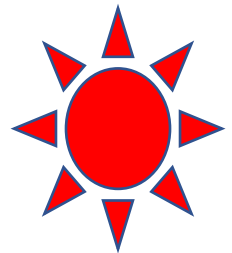
Dlouhodobý plán

Preferovaná
budoucnost

rizika

Obávaná
budoucnost

Všechno co mi
funguje, co znám,
umím, čím se bavím

minulost

současnost

budoucnost

KBT modely

- KBT vzniklo spojení dvou původně samostatných psychoterapeutických směrů – behaviorální terapie a kognitivní terapie.
- **Behaviorální terapie** – je historicky starší než kognitivní. Vychází z *empirismu* – všechno poznání je uskutečňováno prostřednictvím smyslů (zrak, hmat, sluch, čich, chuť). Tento směr se zabývá podrobným sledováním a analýzou zjevného chování jedince v určitých problémových situacích. Cílem je změna problémového chování takovým způsobem, aby jedinec dokázal své problémy lépe řešit a zvládat.
- **Kognitivní terapie** – rozvíjí se v 70. letech v USA. Jde zde o proces přijímání, zpracovávání, hodnocení a ukládání informací z vnějšího i vnitřního prostředí. Zaměřuje se na analýzu a změnu myšlení. Cílem je, aby došlo ke změně myšlení.

Sociální pracovník a KBT

- **Orientace na chování** – soc. pracovníci se zaměřují na klientovy problémy, zatímco KBT se zaměřuje na klientovo jednání
- **Orientace na řešení** – mnoho času se věnuje na promýšlení obtíží a problémů, ale zapomíná se hledat řešení problémů
- **Pozitivní orientace** – podpora pozitivního myšlení klienta. Důležité je oceňování klienta za jeho i drobný úspěch
- **Krok za krokem** – klienti očekávají větší změny, ale to je velmi obtížné, proto je lepší změn dosahovat postupně, pomaloučku, což napomůže klientovi redukovat jeho strach.
- **Flexibilita** – přizpůsobování postupů potřebám klienta
- **Orientace na budoucnost** – orientují se na budoucí cíle

KBT v praxi – vysoká míra sebekontroly

- Něco nám nahání hrůzu
- Nechce si ani ráno vstát – deprese

- Odměňování za malé pokroky,
- Malé radosti
- Práce s radostí a posilujícími kroky

Kritická sociální práce – snaha o vyvážení práv a povinností

- Jan Fook
- Nástroj pro analýzu informací
- Jedním z cílů je odstranění sociální nespravedlnosti bez vytvoření nové sociální nespravedlnosti – příkladem jsou dopady fašismu a komunismu – jedna nespravedlnost vytvořila novou nespravedlnost

Proces dekonstrukce

1. Jaké je hlavní téma- témata?
2. Kdo jsou hlavní účastníci – jednotlivec, skupina, komunita?
3. Z jaké pohledu prezentují, co chybí?
4. Rozdílnost pohledu jednotlivých účastníků
5. Jaké mají znalosti a zkušenosti? (teorie, systémy, paradigmata, kulturu, pohlaví, mocenské hry)
6. Jaký používají jazyk, rozumění pojmům
7. Mezery, předsudky v popisu, co se očekává že získanou.

rekonstrukce

- Pojmenování skrytých a nových částí, nám umožňuje novou konstrukci.
- Využit nových pojmenování, frází,
- Tvorba nových kategorií
- Nové praktické modely
- Vytváření nové struktury nebo procesů, kultury nebo klimatu diskurzu rozvoje a akceptace

Analýza našeho myšlení a práce – analýza příběhu

- Co je důležité v popisu příběhu pro mě? Jaké pojmy, fráze často používám? Je zde ně co jasně binárního?
- Kdo jsou účastni v příběhu (jednotlivci, skupiny, minority) jak sebe vnímám ve vztahu k nim?
- Jaké pohledy jsou zastoupeny, které chybí, jaký je můj pohled?
- Jak příběh interpretuji, jak působí má interpretace na příběh?
- Jaký jiný pohled můžu mít na situaci, jaký jiný pohled jsem udělal?
- Jaké znalosti používám, jak je užívám v praxi
- Jakým rolím napomáhám, jaké jsou mé postoje k moci?

Enviromentální teorie

Ekologická teorie sociální práce se inspiruje modelem ekologie – existence jednotlivce je ovlivňována jeho okolím a naopak

- *Mikrosystém* – vliv různých aspektů vnitřního prostředí daného jedince, jeho **inteligence**, **osobnost** apod.
- *Mezosystém* – zahrnuje vliv nejbližšího okolí jedince, malé sociální skupiny, jichž je členem.
- *Makrosystém* – obsahuje celou společnost a je tvořen různými kulturními zvyky, tradicemi, jazykem či politickou koncepcí.
- *Exosystém* – zahrnuje vztahy jednotlivých mezosystémů, jedná se o širší okolí jedince, které je zprvu zprostředkováno aktivitou matky, později vlastní interakcí jedince s cizími mezosystémy, s nimiž přijde do přímého styku.
- *Chronosystém* – určuje časovou složku. Ani makrosystém není stabilní, mění se v čase. Proto je nutné zohlednit časové období, v němž dotyčný žije (velké světové události dané doby, historická specifika).

- nelze pochopit složitost lidského jednání v lineárních, atomizovaných a mechanických podmínkách. Široký pohled nabízí komplexnější rámec. Celky jsou složeny z dílů a ty jsou mezi sebou propojeny a ovlivňují se.
- Systém má svou energii na udržení rovnováhy – vlastní systémy sebezáchovy.
- Adaptivita systému – systémy mají mechanismy k zachování integrity, umožňují jim zvládnout a přizpůsobit se měnícím se okolnostem.

Metody ekologické teorie

- Každý člověk v každém čase zaujímá nějakou roli. Může dojít ke konfliktu těchto rolí, např. vícegenerační soužití, kde se role rodiče a dítěte mísí v jednom malém prostředí.
- Problém prostředí (fyzické, ekonomické, sociální).
- Problém duševního zdraví.
- Problém tělesného zdraví.

Reformní paradigma a reformní teorie SP

- Teorie sociální práce akcentující rovnoprávnost
- Vychází z Marxe, Foucaulta
- Boj proti jakékoliv formě útlaku
- Pracují především s právy a podporou utlačovaných
- Ve svém důsledku mohou vést k anarchii nebo útlaku majority
- Zkušenost s pozitivní diskriminací – zvýhodnění minority, má za následek novou diskriminaci – příklad černošských lékařů
- Nástrojem je revoluce, ale „revoluce“ pojídá své děti,

Logoterapie

- Teorie hodnot:
- Tvůrčí
- Prožitkové
- Postojové

Soc. práce s jednotlivcem – poradenské paradigma

- Posouzení životní situace: příprava na setkání, setkání, reflexe, provedení zásahu
- Proces: cíl spolupráce, plán intervence (využití nejbližší komunity), realizace plánu, hodnocení výsledku

- Sociální práce se seniory.
- Cíle sociální práce se seniory, - udržení kvality života – délka nebo kvalita.
- terénní a pobytové sociální služby pro seniory,
- senior ohrožený chudobou a sociálním vyloučením. – poradenství – dávky, ochran před násilím, pobytové služby